

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
MENO KŪRĖJO IR MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJŲ STATUSO
ĮSTATYMO NR. I-1494 PAKEITIMO ĮSTATYMAS**

202 m.

Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo Nr. I-1494 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymą Nr. I-1494 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
MENO KŪRĖJO IR MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJOS STATUSO
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo ir panaikinimo pagrindus ir tvarką, meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų teises į valstybės paramą, meno kūrėjų organizacijų asociacijos funkcijas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Kūrybinė prastova** – laikotarpis, kai meno kūrėjas dėl nuo jo nepriklausančių objektyvių priežasčių laikinai neturi sąlygų meno kūrybai ir (ar) jos rezultatų sklaidai.

2. **Kūrybinės prastovos išmoka** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio išmoka, skiriama meno kūrėjui, patiriančiam kūrybinę prastovą, kuriam nėra sukakęs senatvės pensijos amžius.

3. **Meno kūrėjas** – profesionaliai meno kūrinius kuriantis ar juos savitai atliekantis fizinis asmuo – Lietuvos Respublikos pilietis, kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis ar kitas Lietuvos Respublikoje teisėtai nuolat gyvenantis asmuo, kuriam yra suteiktas meno kūrėjo statusas.

4. **Meno kūrėjų organizacija** – meno kūrėjus arba meno kūrėjų organizacijas pagal meno veiklos sritis arba tokių sričių derinius vienijanti asociacija, kuriai yra suteiktas meno kūrėjų organizacijos statusas.

5. **Meno kūryba** – asmens individualiai arba kolektyvo sukurtų arba savitai atliktų meno kūrinių visuma.

6. **Meno kūrinys** – originalus meninės veiklos rezultatas, bet kokio išraiškos būdo ar formos.

7. **Profesionalusis menas** – originali aukšto meistriškumo meno kūryba, tokia pripažįstama profesionaliųjų meno vertintojų.

8. **Profesionaliojo meno vertintojas** – aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą turintis asmuo, profesionaliai plėtojantis pažinimą kultūros ir meno veiklos srityje ir skelbiantis šios veiklos rezultatus monografijose, studijose, recenzijose, straipsniuose ir kitose publikacijose įvairiomis visuomenės informavimo priemonėmis Lietuvoje ir (ar) užsienyje.

9. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo

įstatyme.

II SKYRIUS

MENO KŪRĖJO IR MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJOS STATUSO SUTEIKIMO IR PANAIKINIMO PAGRINDAI IR TVARKA BEI DUOMENŲ APIE MENO KŪRĖJUS IR MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJAS KAUPIMAS

3 straipsnis. Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo pagrindai

1. Meno kūrėjo statusas suteikiamas Lietuvos Respublikos piliečiui, kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiui ar kitam Lietuvos Respublikoje teisėtai nuolat gyvenančiam asmeniui, ne mažiau kaip 3 mėnesius vykdančiam veiklą Lietuvoje, ir jei jo veikla atitinka bent vieną iš pagrindų:

1) asmens individuali ar kolektyvinė meno kūryba profesionaliojo meno vertintojų yra įvertinta kaip profesionali monografijose, studijose, recenzijose, straipsniuose, rekomendacijose kitose publikacijose įvairiomis visuomenės informavimo priemonėmis;

2) asmens individuali ar kolektyvinė meno kūryba įstatymų nustatyta tvarka yra įtraukta į patvirtintas bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ar aukštojo mokslo studijų programas;

3) asmens individuali ar kolektyvinė meno kūryba yra įvertinta Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija, Vyriausybės kultūros ir meno premija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros ir meno premija, tarptautine profesionaliojo meno premija, kitomis meno kūrėjų organizacijų premijomis ir apdovanojimais, išskyrus premijas ar apdovanojimus, skiriamus moksleivių ir studentų konkursuose;

4) asmens individualiai ar kolektyviai sukurtų meno kūrinių yra įsigiję Lietuvos arba užsienio valstybių nacionaliniai muziejai ar galerijos;

5) asmuo ne mažiau kaip 5 pastaruosius metus skelbia meno kūrybą vertinančius straipsnius ir recenzijas Lietuvos ir (ar) užsienio leidiniuose;

6) asmuo, kuriam atitinkamoje meno srityje yra suteiktas mokslo daktaro ar meno daktaro laipsnis;

7) asmuo, dėstantis meno studijų krypties dalykus ir einantis profesoriaus ar docento pareigas aukštojoje mokykloje, kurioje pagal meno studijų programas rengiami profesionalieji menininkai;

8) asmens individuali ar kolektyvinė meno kūryba buvo pristatoma kaip atstovaujanti Lietuvą tarptautinį pripažinimą turinčiuose profesionaliojo meno renginiuose ar konkursuose, išskyrus moksleivių ir studentų konkursus.

2. Meno kūrėjų organizacijos statusas suteikiamas asociacijai, jeigu ji atitinka visus šiuos pagrindus:

1) asociaciją yra įsteigę ne mažiau kaip 25 meno kūrėjai arba ne mažiau kaip penkios meno kūrėjo statusą turinčios organizacijos;

2) daugiau nei 50 procentų asociacijos narių yra meno kūrėjai ar meno kūrėjų organizacijos;

3) asociacijos įstatuose numatyta, kad ji :

a) skatina meno kūrėjų veiklą, kūrybos įvairovę ir sklaidą;

b) sudaro sąlygas narių meno kūrybai ir profesiniam tobulėjimui;

c) rūpinasi meno kūrinių prieinamumu visuomenei;

d) pagal asociacijos veiklos sritį atstovauja savo asociacijos narius visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4 straipsnis. Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo taryba

1. Prie Kultūros ministerijos sudaroma kolegiali, patariamojo balso teisę turinti Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo taryba (toliau – Taryba). Ji atlieka eksperto ir konsultanto funkcijas sprendžiant Meno kūrėjų ir meno kūrėjų organizacijų statuso suteikimo, atsisakymo suteikti ar šį statusą panaikinti klausimus.

2. Taryba sudaroma 3 metų kadencijai iš 7 narių. Meno kūrėjų organizacijos Kultūros ministerijai siūlo po 1 kandidatą meno kūrėją arba profesionalų meno vertintoją į Tarybos narius. Tarybos sudėtyje privalo būti 5 meno kūrėjai, atstovaujantys skirtingoms meno sritims ir 2 profesionaliojo meno vertintojai. Tas pats asmuo Tarybos nariu gali būti skiriamas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

3. Tarybos nuostatus ir sudėtį tvirtina kultūros ministras.

4. Tarybos narių darbas apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Teisę siūlyti suteikti meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statusą turintys subjektai

1. Teisę siūlyti kultūros ministrui suteikti meno kūrėjo statusą turi:

- 1) meno kūrėjų organizacija – asmeniui, esančiam šios meno kūrėjų organizacijos nariu;
- 2) Taryba – jeigu asmuo nepriklauso meno kūrėjų organizacijai.

2. Teisę siūlyti kultūros ministrui suteikti meno kūrėjų organizacijos statusą turi Taryba.

6 straipsnis. Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo tvarka

1. Prašymas suteikti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą (toliau – prašymas) yra teikiamas raštu šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytiems subjektams. Su prašymu turi būti pateikti šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytus meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo pagrindus patvirtinantys dokumentai. Prašymai nagrinėjami, sprendimai suteikti, atsisakyti suteikti ar panaikinti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą priimami kultūros ministro nustatyta tvarka.

2. Šio įstatymo 5 straipsnyje nurodyti subjektai prašymą išnagrinėja per 30 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos ir teikia kultūros ministrui argumentuotą siūlymą dėl meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo ar atsisakymo jį suteikti (toliau – siūlymas).

3. Kultūros ministras per 14 darbo dienų nuo siūlymo gavimo dienos priima sprendimą suteikti arba atsisakyti suteikti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą. Apie priimtą sprendimą Kultūros ministerija per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja asmenį, kuriam buvo siūloma suteikti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą, o šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto atveju – ir siūlymą pateikusių meno kūrėjų organizaciją.

4. Kultūros ministro sprendimai suteikti arba atsisakyti suteikti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

5. Meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusas laikomas suteiktu nuo kultūros ministro sprendimo priėmimo dienos.

7 straipsnis. Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso panaikinimas

1. Meno kūrėjo statusas panaikinamas:

1) paaiškėjus, kad asmuo meno kūrėjo statusą įgijo pateikęs neteisingus duomenis apie šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus pagrindus;

2) kai teismas įsiteisėjęsiu sprendimu nustato meno kūrėjo atlikto kūrybos plagijavimo faktą;

3) meno kūrėjo prašymu.

2. Meno kūrėjų organizacijos statusas panaikinamas:

1) nustačius, kad meno kūrėjų organizacija neatitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytų pagrindų;

2) kai meno kūrėjų organizacija pasibaigia įstatymų nustatyta tvarka;

3) kai meno kūrėjų organizacija, nagrinėdama prašymus ir siūlydama suteikti meno kūrėjo statusą, nesilaikė šio įstatymo ir kultūros ministro nustatytos tvarkos reikalavimų;

4) meno kūrėjų organizacijos prašymu.

3. Kultūros ministerija, gavusi informaciją apie šio straipsnio 1 dalies 1 punkte ir 2 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytas aplinkybes, kreipiasi į Tarybą, kuri jas įvertina ir kultūros ministrui per 5 darbo dienas teikia išvadą dėl meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statuso panaikinimo.

4. Kultūros ministras per 10 darbo dienų nuo šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose, 2 dalies 2 ir 4 punktuose nurodytos informacijos ar 3 dalyje nurodytos išvados gavimo dienos priima sprendimą panaikinti ar atsisakyti panaikinti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą. Kultūros ministerija apie priimtą sprendimą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos raštu informuoja asmenį, kuriam buvo panaikintas meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusas.

5. Kultūros ministro sprendimai panaikinti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

6. Meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusas laikomas panaikintu nuo kultūros ministro sprendimo priėmimo dienos.

8 straipsnis. Duomenų apie meno kūrėjus ir meno kūrėjų organizacijas kaupimas

1. Duomenys apie meno kūrėjus ir meno kūrėjų organizacijas kaupiami ir tvarkomi meno kūrėjų ir meno kūrėjų organizacijų informacinėje sistemoje (toliau – informacinė sistema), vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu ([ES](#)) Nr. 2016/679, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Informacinės sistemos tikslai:

1) užtikrinti teisingus duomenis apie meno kūrėjus ir meno kūrėjų organizacijas;

2) užtikrinti informacijos (įskaitant asmens duomenis) apsaugą (prieigų prie informacinių sistemų, konfidencialios informacijos apsaugos užtikrinimas, apsaugoti duomenis nuo vagysčių ir neteisėtų programų naudojimo);

3) operatyviai tvarkyti meno kūrėjų socialines garantijas (draudžiant asmenis valstybiniu socialiniu draudimu, privalomu sveikatos draudimu, skiriant kūrybinių prastovų išmokas).

3. Informacinę sistemą tvarko Kultūros ministerija. Duomenis, išskyrus kultūros ministro įsakymus dėl meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo, atsisakymo suteikti statusą ir šio statuso panaikinimo pateikia Taryba ir meno kūrėjų organizacija.

4. Informacinėje sistemoje įrašomi šie meno kūrėjo duomenys:

1) Informacinės sistemos suteiktas meno kūrėjo registravimo numeris;

2) kultūros ministro įsakymo dėl meno kūrėjo statuso suteikimo data ir įsakymo registravimo numeris;

3) meno kūrėjo vardas (vardai), pavardė (pavardės);

4) meno kūrėjo asmens kodas.

5. Informacinėje sistemoje įrašomi šie meno kūrėjų organizacijos duomenys:

1) informacinės sistemos suteiktas meno kūrėjų organizacijos registravimo numeris;

2) kultūros ministro įsakymo dėl meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo data ir įsakymo registravimo numeris;

3) įmonės kodas;

4) pavadinimas;

5) buveinė (adresas), telefonas ir, jeigu yra, faksas, elektroninis paštas;

6) meno kūrėjų organizacijos narių vardai, pavardės ir asmens kodai.

III SKYRIUS

MENO KŪRĖJŲ IR MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJŲ TEISĖS Į VALSTYBĖS PARAMĄ

9 straipsnis. Meno kūrėjų ir meno kūrėjų organizacijų kūrybinės veiklos skatinimas

1. Meno kūrėjų kūrybinei veiklai skatinti skiriamos valstybės ir savivaldybių stipendijos ir

premijos.

2. Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų ir Vyriausybės kultūros ir meno premijų meno kūrėjams dydį ir skyrimo nuostatus tvirtina Vyriausybė. Kultūros ministerijos kultūros ir meno premijų dydį, skyrimo sąlygas ir tvarką nustato kultūros ministras.

3. Meno kūrėjai Vyriausybės nustatyta tvarka turi teisę įsivežti į Lietuvos Respubliką užsienio valstybių, ne Europos Sąjungos valstybių narių, meno kūrėjų renginiuose sukurtus savo meno kūrinius.

4. Meno kūrėjų organizacijų veikla konkurso būdu finansuojama iš Kultūros ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

10 straipsnis. Meno kūrėjų socialinė apsauga

1. Meno kūrėjai iš Kultūros ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, išskyrus asmenis, kuriems yra sukakęs senatvės pensijos amžius:

1) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme;

2) draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme;

3) patirdami kūrybinės prastovas turi teisę į kūrybinės prastovos išmokas.

2. Kūrybinės prastovos išmoka skiriama Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka, esant šioms sąlygoms:

1) meno kūrėjas, laikinai neturi sąlygų vykdyti meno kūrybos ir (ar) jos rezultatų sklaidos;

2) meno kūrėjo pajamų pagal individualiai sudarytas autorines ar atlikėjų intelektinių paslaugų sutartis, kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo organizacijų suteiktas licencijas, iš individualios veiklos gautų pajamų, su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, kitų pajamų, įskaitant valstybinio socialinio draudimo išmokas, iš Garantinio fondo mokamas išmokas, stipendijas (mokslinei, kūrybinei veiklai skirtas ar kitų veiklos sričių stipendijas), gautų per paskutinius 3 mėnesius iki kūrybinės prastovos atsiradimo laikotarpio, suma nesudaro atitinkamų metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų 6 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio sumos.

3. Sprendimą dėl kūrybinės prastovos išmokos skyrimo ar atsisakymo ją skirti priima kultūros ministras arba jo įgaliota institucija. Kūrybinės prastovos išmoka pradeda mokėti nuo kultūros ministro ar jo įgaliotos institucijos sprendimo priėmimo dienos už praėjusį mėnesį ir mokama kas mėnesį iki einamojo mėnesio 10 dienos.

4. Kūrybinės prastovos išmoka mokama 3 mėnesius. Kita kūrybinės prastovos išmoka gali būti skiriama po vienerių metų nuo skirtos kūrybinės prastovos išmokos mokėjimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai šalyje paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, dėl ko apribojamas ar draudžiamas kultūros įstaigų lankymas, kultūros paslaugų teikimas ir (ar) kultūros renginių organizavimas.

5. Kūrybinės prastovos išmokos mokėjimas nutraukiamas, jeigu kūrybinės prastovos metu meno kūrėjo gautų šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų pajamų suma yra lygi ar viršija atitinkamų metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą 1 minimaliosios mėnesinės algos dydžio sumą.

6. Kultūros ministro ar jo įgaliotos institucijos sprendimai skirti arba atsisakyti skirti kūrybinės prastovos išmoką gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA

11 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijų asociacija

Meno kūrėjų organizacijų asociacija – pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą įsteigtas ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kuris vienija ne mažiau kaip penkias meno kūrėjų organizacijas ir kurio paskirtis – atstovauti meno kūrėjų interesus.

12 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijų asociacijos funkcijos

Meno kūrėjų organizacijų asociacijos funkcijos:

- 1) atlikti meno kūrėjų socialinės padėties stebėseną;
- 2) atlikti meno kūrybos plėtros ir sklaidos stebėseną;
- 3) atlikti eksperto funkcijas profesionaliojo meno klausimais;
- 4) teikti išvadas Vyriausybės ar jos įgaliotoms institucijoms rengiant teisės aktų projektus, susijusius su meno kūrėjų ir meno kūrėjų organizacijų veiklos teisiniu reguliavimu;
- 5) kaupti informaciją ir statistinius duomenis, susijusius su meno kūrėjų ir meno kūrėjų organizacijų veikla Lietuvoje ir užsienyje.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos kultūros ministras iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo tarybos nariai, paskirti iki šio įstatymo įsigaliojimo, eina savo pareigas iki kadencijos, kuriai jie buvo paskirti, pabaigos.
4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pateikti prašymai dėl meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso suteikimo svarstomi ir sprendimai suteikti, atsisakyti suteikti ar panaikinti meno kūrėjo ar meno kūrėjų organizacijos statusą priimami vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusiomis nuostatomis.
5. Iki šio įstatymo įsigaliojimo, gauti meno kūrėjų prašymai dėl kūrybinių prastovų išmokų skyrimo ir mokėjimo svarstomi ir sprendimai priimami vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusiomis nuostatomis. Meno kūrėjams skirta kūrybinės prastovos išmoka mokama iki laikotarpio, kuriam buvo ji skirta, pabaigos, išskyrus atvejus, kai jos mokėjimas yra nutraukiamas atsiradus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta sąlygai.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas